

Oponentský posudek

Předložená disertační práce Daniely Machové **Český fenomén tanečních (Proměny podob a účelu kurzů společenského tance pro mládež)** je příkladem velmi dobře uchopeného a zpracovaného tématu z problematiky české taneční kultury, které je navíc ojedinělým tématem i v kontextu mezinárodním. Tzv. taneční, tedy lekce společenského tance propojené s výukou společenského chování, jsou v různých podobách součástí zejména městské kultury už téměř dvě staletí. V takovém případě již lze jasně hovořit o tradici, což autorka ve své práci rovněž zdůrazňuje a pokouší se hledat nejen kontinuální linii tradice, ale i prvky modernity, které do ní v průběhu vývoje zasahují.

Autorka svou práci logicky strukturovala, postupuje chronologicky se zaměřením na dějiny tanečních škol a kurzů, zabývá se proměnou tanečního repertoáru ve výuce a vzhledem ke svému studijnímu zaměření se věnuje také otázkám didaktiky a pedagogiky při vlastní výuce tanců v posledních dvou desetiletích. Cenným aspektem je, že práce nezůstala pouze v této rovině, ale je rozvinuta do mnohohrstevnaté podoby, což se podařilo i díky širším metodologickým přístupům kulturně-antropologickým a etnologickým. Autorka je shrnuje v druhé kapitole s názvem Teoretická východiska a cíle a jak ukazuje následující text disertace, nešlo jen o formální či povinnou kapitolu práce. Vytěžení archivních pramenů a dobové literatury je přirozeně propojeno s návratným terénním výzkumem, kterým se podařilo shromáždit nová a důležitá fakta o existenci a fungování tanečních zejména v porevoluční době a zachytit poznatky samotných účastníků kurzů a tanečních mistrů. Právě široce pojatý výzkum v záběru synchronním a diachronním dovolil autorce erudovaně zhodnotit sociální funkci tanečních, což otevírá inspirativní prostor pro další bádání nad tímto zajímavým fenoménem. Její badatelské pole je vytyčeno Prahou jako centrem nejstarších dějin výuky společenského tance a městem Jičín, jež je „venkovským“ protipólem kulturní metropole. Ačkoli případná srovnání je nutno chápat jako srovnání dvou vybraných terénních sond (autorka k tomu i tak přistupuje a nepokouší se o subjektivní generalizace), přesto lze na těchto příkladech dobře vidět rozdílný charakter terénu, z něhož vyplývá řada zajímavých souvislostí pro případné další výzkumy (např. otázka kulturní paměti místa, ale i vzdělanostní struktury teritoria, ekonomických ukazatelů, vkusových preferencí, reklamy či naopak přínosu konkrétních

osobností). Opět se ukazuje, že mikrohistorický přístup, zvláště je-li dobře zasazen do širších společenských kontextů, je podnětným a objektivizujícím elementem výzkumu v historických a sociálních vědách a objevuje nové možnosti studia. I proto lze konstatovat, že vznikla zdařilá práce, která vypovídá nejen o samotné výuce společenského tance, ale zařazuje tuto problematiku také do kulturních dějin každodennosti.

Disertační práce je napsána čtivě, jazykové nedostatky jsou jen minimální (např. funkce zábavní, nikoli zábavná), text je vhodným podkladem pro monografické vydání. Práci plně doporučuji k obhajobě.

doc. PhDr. Martina Pavlicová, CSc.

V Brně 26. 8. 2019